

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.

1982, wrzesień 6 Teleks nr 419

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 753
maszynopis*

W minioną sobotę – jak już informowaliśmy – odbyło się posiedzenie Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Legnicy. Wypracowano działania polityczne, jakie podejmowane będą przez WKO w okresie 6–8 września br. Należą do nich: objęcie działaniami politycznymi WKO 20 zakładów pracy (m.in. 4 zakłady górnicze, huty miedzi w Legnicy i Głogowie, Zakłady Mechaniczne „LEGMET”, Zakłady Naprawcze Maszyn w Polkowicach, Zakład Transportu KGHM w Lubinie, oddziały PKS w Lubinie i Głogowie, DRKP Legnica, zakłady odzieżowe „HANKA” i „MILANA” oraz Zakłady Przemysłu Odzieżowego „ELPO” w Legnicy, 3 szkoły z terenu Lubina (LO, szkoła nr 14 i Zasadnicza Szkoła Budowlana) oraz środowiska nauczycielskie (z Polkowic, Legnicy i Głogowa) i służby zdrowia (z Lubina, Legnicy, Głogowa i Złotorii).

W dniu dzisiejszym odbędzie się 16 spotkań – po 4 w każdym – w następujących zakładach pracy: Zakłady Górnicze „RUDNA”, „POLKOWICE” i „LUBIN”, Huta Miedzi „Głogów” oraz spotkanie z pracownikami służby zdrowia w Lubinie i 3 spotkania z nauczycielami (w Głogowie – 2, w Polkowicach – 1). W powyższych spotkaniach uczestniczyć będą m.in. I sekretarz KW PZPR tow. Jerzy Wilk i sekretarze KW, pełnomocnik WRON, Wojewoda Legnicki, wicewojewodowie, kierownictwo Prokuratury Wojewódzkiej, Sądu Wojewódzkiego, Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego, Kuratorium Oświaty i Wychowania, ZW ZSMP oraz przedstawiciele władz polityczno-administracyjnych Lubina, Głogowa i Polkowic.

Towarzysze uczestniczący z ramienia WKO w spotkaniach otrzymali komplet materiałów (6 informacji) dotyczących zająć ulicznych w województwie w celu wykorzystania ich do pracy polityczno-wyjaśniającej.

Na ostatnim posiedzeniu WKO określono ponadto inne działania do realizacji w okresie 6–8 bm. Należą do nich: odbycie spotkań z pracownikami Urzędu Wojewódzkiego i urzędów terenowych, poinformowanie kleru o sytuacji społeczno-politycznej w województwie oraz o przyczynach i skutkach zająć ulicznych w dniach 31.08–1–2.09.br., poinformowanie opinii publicznej o udziale osób uczestniczących w zająciach w pracach mających na celu likwidację wyrządzonych szkód. Na posiedzeniu WKO złoży informację Kurator Oświaty i Wychowania (wnioski wyciągnięte w stosunku do nauczycieli i uczniów uczestniczących w zająciach). Postanowiono, że Lekarz Wojewódzki poinformuje placówki służby zdrowia w Lubinie o sankcjach zastosowanych wobec osób, które kolportowały fałszywe informacje na temat uszkodzonych w zająciach ulicznych.

W sobotę i niedzielę nie notowano w województwie poważniejszych wydarzeń incydentalnych. O incydencie po mszy w Lubinie informowaliśmy wczoraj. W nabożeństwach

w Lubinie chcieli uczestniczyć przedstawiciele amerykańskich środków masowego przekazu (ABC, CBS, NBC) – nie doszło do ich udziału. Odprawiający mszę w Lubinie poinformował zebranych, iż w uzgodnieniu z prokuraturą (by ludzie mogli zachować anonimowość) jest upoważniony do zbierania dodatkowych faktów i dowodów rzeczowych związanych z wydarzeniami w Lubinie w dniu 31 sierpnia. Ksiądz z Jawora poinformował wiernych o uruchomieniu tacy i przeznaczeniu jej dla ukaranych za zajścia uliczne (koperty z zaznaczeniem celu). W kazaniu odprawiającego mszę połową na osiedlu „Kopernik” znalazło się m.in. stwierdzenie: „zaślepiąca władza skrwawioną ręką podaje swojemu narodowi chleb”. Na wczorajszym nabożeństwie w Kotli odczytano list biskupa gorzowskiego Pluty, w którym informuje się, że funkcjonariusze MO wrzucali do katedry petardy (uszkodzono 2 witraże), a niektórych uczestników nabożeństw wyciągano z kościoła. Miejscowy ksiądz wznosił modły za Ojca Świętego i Wałęsę.

Dzisiaj ok. 1.00 w nocy przed domem członka Egzekutywy KMG w Ścinawie kilka osób wzniosło okrzyki „śmierć komunistom, «Solidarność» zwycięży”. Sprawcy incydentu są rozpoznani.

W nocy z 4/5 i 5/6 bm. wymalowano następujące napisy: „śmierć komunistom, ZOMO”, znak PW i podpis „Solidarność” (wieś Tymowa, gm. Ścinawa – na ścianie sklepu) oraz „«Solidarność» żyje, MO i ZOMO długo nie pożyje” (Kotla, na budynku administracyjnym PGR).

Wczoraj ok. godz. 17.30 zmarł uczestnik zająć ulicznych w Lubinie – Michał Adamowicz, lat 31, mieszkaniec Lubina, pracownik Zakładów Górniczych „LUBIN”.

x x x

W województwie napięcie nie wzrasta. Wpłynęły na to – sygnalizowane we wcześniejszych dalekopisach – podjęte działania polityczne, propagandowo-informacyjne, organizacyjne oraz wydane rozporządzenia i zarządzenia Wojewody Legnickiego. Na bieżąco działają miejskie sztaby ds. porządku i bezpieczeństwa publicznego.

W dalszym ciągu – o czym już informowaliśmy – komentarze nt. zająć ulicznych w naszym województwie są zróżnicowane. W Legnicy, Jaworze, Chojnowie i Złotorzy w mniejszym stopniu dyskutuje się o skutkach wyjścia na ulicę, szuka się przyczyn tych incydentów. Natomiast w Lubinie, Polkowicach i trochę mniejszym stopniu w Głogowie, analizuje się głównie działania służb porządkowych, kwestionuje się potrzebę użycia broni, wyołbrzymia ilość ofiar. Są to m.in. powody składania legitymacji partyjnych. Na przykład

w Głogowie złożono dwie legitymacje podając następujące przyczyny – pobicie syna biorącego udział w zajściach, zadymienie mieszkania przez środki używane w akcji porządkowej.

W dyskusjach prowadzonych w legnickich zakładach i instytucjach, (podczas zebrań, narad i spotkań) powtarzają się następujące sprawy: postanowienia dekretu o stanie wojennym a praktyka, problemy dotyczące wychowania dzieci i młodzieży, postawy nauczycieli i rodziców, zachowanie kleru. Dość powszechnie prezentowane są opinie, że brakuje konsekwencji w realizacji praw stanu wojennego, a rygory wprowadzone dekretem zostały za wcześnie złagodzone. Oto niektóre wypowiedzi: „stan wojenny ogłoszono szumnie, a potem wszystko wróciło do normy”, „stan wojenny wprowadzono, jak wszystko w Polsce, na pół gwizdka”, „zarządzenia są wydawane, a potem rozmiękczone, jak np. to dotyczące uchylających się od pracy. Przestać bawić się w humanitaryzm – przymusowa praca i nic za darmo” (wypowiedzi z ZM „Legmet”, ZPDz „Hanka”, Fabryka Nakryć Stołowych „Lefana”).

Najwięcej miejsca w dyskusji zajmują sprawy dotyczące zachowań dzieci i młodzieży oraz nieodpowiedzialnych postaw rodziców. Wnioskuje się o zwiększenie kar np. 50–100 tys. zł dla rodziców, którzy nie wykazują należytej troski o to, co robią ich dzieci – „jak zapłaci 100 tys. zł, to będzie interesował się tym, co robi dziecko”, „dlaczego koszty nocnych malunków na elewacjach pokrywa państwo, a nie rodzice” (głosy z Huty Miedzi Legnica, ZM „Legmet”, PKP).

Negatywnie ocenia się również oddziaływanie szkoły, stąd wnioski o przeprowadzenie ponownej weryfikacji kadry nauczycielskiej. Są pytania jakie sankcje wyciągnięto w stosunku do tych księży, którzy z ambon sięją ferment i występują przeciwko władzy i ustrojowi.

Dość powszechnie żąda się zwiększenia wyroków sądowych, w miejsce kar wymierzonych przez kolegia. Uważa się, że jedną z form kary winno być skierowanie do prac przy usuwaniu szkód oraz prac porządkowych w miastach. W kolejkach sklepowych oraz w środkach komunikacji pasażerskiej komentowano wiadomości Radia Wolna Europa informujące o tym, że kopalnie Zagłębia Miedziowego nie pracują, a górnicy pozostali na dole. Mówiono, że istnieje potrzeba wyjaśnienia tej sprawy w głównym wydaniu DTV, by „cała Polska dowiedziała się, że jest to nieprawda”.

W dniu dzisiejszym w zakładach pracy województwa legnickiego trwała normalna praca. Nie notowano zakłóceń na styku zmian I i II.

Sekretarz KW PZPR
Henryk Gołębiowski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023